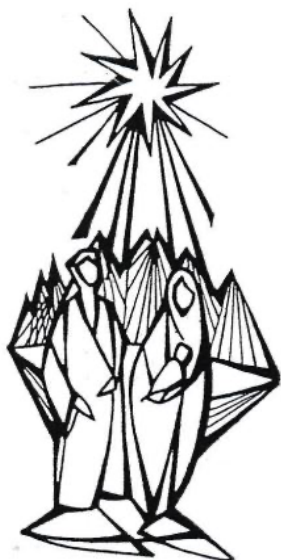

KERSTAVOND

ZATERDAG
24 DECEMBER 2020

OUDE KERK
HELVOIRT

OPEN KERK HELVOIRT

KERSTAVOND

VOORAF

Sjaak Bloem, orgel

Even rust in het rumoer,
de haast is uit de straat verdwenen.
Mensen nemen tijd voor elkaar:
kerst is in het jaar.

Lied

Even rust in het kabaal,
de stilte waart rondom de huizen.
Mensen schuiven dicht naar elkaar:
kerst is in het jaar.

BEGROETING

L. Na zo vaak overhaastig doorwerken
en gespannen overuren maken –
nú aan onszelf toekomen en ons afvragen
of we dit niet vaker moeten doen.

Klarinetkwartet Klavier Wachtel auf
Johann S. Bach (1685-1750)
arr. K. Abeling

OPEN KERK

HELVOIRT

TE DRUK

Harrie Beex (1914-1997)

L. De lieve vrede kwam gelopen, met haast; ze
dacht dat alle mensen op haar hopen; uit
alle macht. Ze klopte op de poort maar nie-
mand heeft haar klop gehoord; ze hadden
't daar drúk met werken aan geluk.

De lieve Liefde kwam gelopen; blootvoets en
zacht; 'wat ik bied kun je nergens kopen',
dacht zij en lacht. Overal klopt ze aan en
iedereen laat haar buiten staan; ze hadden
't té druk met werken aan geluk.

De goede God kwam aangelopen - zo groot
van macht; die sterren aan elkaar kan kno-
pen, kwam in de nacht op aarde en klopt.
Tevergeefs! Elk oor zit dicht gestopt; ze
hadden 't zó druk met werken aan geluk.

Ach, lieve mensen, blijf niet hopen op eigen
macht; hou hart, oor en ogen open voor
werk dat wacht: de vrede met elkaar en goed
zijn, trouw en waar; anders loopt al 't geluk
op harde koppen stuk.

KERSTAVONDVIERING

KAARSEN ONTSTEKEN

WELKOM

J. Door het donker hier gekomen Lied
aangetrokken door het licht,
willen wij het kind bezingen
dat op aarde vrede sticht.

K. Oude dromen, haast vervlogen
uit een lang voorbijgane tijd
zingen wij ons nieuw te binnen,
door de hemel begeleid.

L. *Wie en vanwaar u ook bent; Tekst*
hoe ook geaard en in 't leven gevaren –
wat u ook bezighoudt, parten speelt,
achter de rug of voor de boeg hebt –
welkom u allen vanavond hier op
deze gedenkwaardige Kerstavond 2020.

J. Door het donker hier gekomen
aangetrokken door het licht,
willen wij het kind bezingen
dat op aarde vrede sticht.

Lied

K. Oude dromen, haast vervlogen
uit een lang voorbije tijd
zingen wij ons nieuw te binnen,
door de hemel begeleid.

BEZINNING

L. *Dat de mensen van nu geen antwoord weten op
de grote levensvragen, verontrust mij niet; wél
baart 't me zorg dat dit velen niets kan schelen.*
(Vaclav Havel († 2011))

Kort orgel

L. *Veel mensen beschouw ik als verminkt. Zij la-
ten zich overrulen door het uiterlijke, door spul
en prul; ze hebben geen aandacht voor hun
innerlijk, zijn 't kwijt.* (Etty Hillesum († 1943))

Kort orgel

L. *De diepte in de mens moet weer ontwaken.
In zijn leven moeten weer tijden, in zijn dagen
weer ogenblikken zijn dat hij stil wordt, in zich-
zelf keert. Hij moet weer bidden en mediteren.*
(Romano Guardini † 1968)

Kort orgel

L. Meditatie en gebed zijn te vergelijken
met de wortels van een boom
in de aarde, in de stilte.

Je ziet ze niet, maar ze zijn fundamenteel.
Want wortels voeden boom en vrucht en
zonder wortels blijft er niets overeind.

Meditatie stopt niet als je van je stoel opstaat,
je neemt die bewust mee, wanneer je het
alledaagse leven van zoet en zuur aangaat.
(Augustin Okumura († 2014))

Kort orgel

GEBED

L. Geen stroming geen deining, zonder bron.
Geen boom geen houvast, zonder wortel.
Geen zin, geen zicht, zonder ziel.
Geen leven, geen mens, zonder Grond, -
zonder U, de Eeuwige in de tijd.

G. Amen.

Klarinetkwartet

Silent Night

Franz Gruber; arr. J. Corcoran

OVERWEGEN

Het oorspronkelijke visioen

L. Ik ben te rade gegaan
bij de verzonken lagen in mijzelf;
te beginnen bij mijn kinderjaren,
dicht bij de natuur ... Ik weet nog
hoe ik me opgenomen voelde in
wat wij later de bezielde wereld
zouden noemen.

Alles ademde, keek me aan.
Er lag een werkelijkheid
verborgen in de werkelijkheid.
Soms was ik me in een flits
bewust van 'alles wat is' en
voelde ik me veilig omarmd
door een geheime aanwezigheid.
(Londen 1977)

Kort orgel

Geheimvolle natuur

L. Als kind voelde ik me omgeven; in de natuur
heeft me dit 't eerst aangesproken. Als kind
ging ik 's morgens de natuur is; dat was
geheimvol voor mij. Daar was iets ... ik wist niet
wat. Het was 'geheim'.
Ik vond dit prachtig en werd heel stil van
binnen en gelukkig. Die twee vielen samen:
stilte en geluk. (2005, *zr. Hedwig Vrensens*)

Kort orgel

*Zonder
verwachten en vertrouwen
geen thuis*

- L. Een Duits soldaat kwam na jaren weer thuis. Hij was blij terug te zijn maar bekende na enkele weken zich niet echt thuis te voelen ... 'Het geheim' bewoonde zijn thuis niet meer. Er werd druk georganiseerd en gewerkt, maar het eigenlijke - de sfeer van vertrouwen en verwachting - was verdwenen. Waar deze ster uit het hart van de mensen verdwijnt, voelen zij zich niet meer thuis. Thuis ontstaat door samen uit te kijken naar het geheim dat onder ons woont.
(1920, Ernst Wiechert in *De verloren ster*)

Kort orgel

Diepte ervaren

- L. Vertrouwen in het leven vraagt om een hechtere basis dan ons kennen en kunnen.

Normen en waarden
vragen om een vastere grond
dan nut en fatsoen.

Bezieling vraagt om
een doel waarnaar je samen
uitziet en steeds onderweg blijft.

Kort orgel

Hoop moet je zoeken

- L. Toen God de aarde af had, wilde hij de mens iets van zichzelf nalaten. 'Een vonk van hoop' bedacht hij en zocht een plek voor dat goddelijk vuur. 'Wat mensen voor het grijpen hebben, zoeken ze niet en waarderen ze amper. De hoogste bergen beklimmen ze binnen de kortste keren, de grootste oceanen gaan ze op en over en ze graven meters diep in de aarde. Waar blijf ik in godsnaam met die vonk van mij?' Uiteindelijk besloot hij de vonk van hoop dáár neer te leggen waar mensen zelden of nooit komen: hun eigen binnenste.

EEN NIEUW BEGIN

De stal loopt vol

- L. Dat de grond onder mijn voeten niet wijkt of breekt – dat de weg, een leven lang gegaan, niet doodloopt.

Klarinetkwartet In the bleak midwinter
T.: C. Rosetti; M.: Gustav Holst;
arr. Bill Scheuffer

- L. In die dagen raken woestijn en steppe Jesaja in bloei, draagt dor land rijke vrucht en staan de velden met lelies te pronken. Spreek daarom hen die gelaten berusten moed in, maak hun slappe handen sterk en help hen fier overeind. Niet bang! Het kwaad raakt aan z'n eind.

Schapen

- L. Dat de hemel, waarnaar ik uitzie, niet betreft – dat de hoop die ik koester niet verflauwt.

Klarinetkwartet Traditional
The first Noël

- L. In die dagen vlijt de panter zich naast de geit, grazen kalf en leeuw samen. Koe en berin likken elkaar en hun jongen ravotten wat af. En een kind, een kind speelt *Os en ezel* voor het hol van de slang. Vertrouw je niet, dan hou je 't niet.

- L. Dat de profeet, die mij bezielt, niet overstemd raakt – dat zijn visioen niet verbleekt; zijn horizon zich niet sluit.

Klarinetkwartet Georg F. Händel
Joy to the world

- L. In die dagen zal het land, badend in luxe,
honger en dorsten - *Amos*
niet naar water en brood, maar
naar een woord van godswege.
Alle namaakgoden,
aangepraat en nagejaagd,
zullen vallen en vervagen
om nooit meer op te staan. *Herders*

Klarinetkwartet Traditional
Away in a manger

- L. Hoe kunnen wij ons van harte scharen
rond een stal, een kribbe, een kind
als niet diep in ons – wellicht overbluft
of dik onder het stof geraakt –
een oervertrouwen van een kind leeft
zoals in de man van Nazaret,
die ging met God, zijn Vader,
zoals een kind met zijn Moeder.

Kort orgel

- L. Uit Davids stam wordt een kind geboren,
een rasechte herder, ware prins.
Naar recht en gerechtigheid
zal hij land en volk hoeden.
Vrede en vertrouwen straalt hij uit.
'God trouw' wordt hij genoemd.

Maria en Jozef

- L. Maria, vrees niet.
Je brengt een kind ter wereld.
Noem het; 'Jezus, God redt'.

Kort orgel

JEZUS GEBOREN

- L. In die dagen decreeteerde keizer Augustus een
volkstelling over de hele wereld. Deze eerste
volkstelling vond plaats tijdens het bewind van
Quirinius over Syrië. Iedereen ging op weg om
zich te laten inschrijven, ieder naar de plaats
waar hij vandaan kwam. Jozef ging van de stad
Nazaret in Galilea naar Judea, naar de stad van
David die Betlehem heet, aangezien hij van
David afstamde, om zich te laten inschrijven

samen met Maria, zijn aanstaande vrouw die
zwanger was. Terwijl ze daar waren brak de
dag van haar bevalling aan en ze bracht een
zoon ter wereld, haar eerstgeborene. Ze
wikkelde hem in een doek en legde hem in een
voederbak, omdat er voor hen geen plaats was
in het nachtverblijf van de stad.

Het kind in de kribbe

Koorlied
Jongerengroep

Maria, mijne moeder goed
o Maria, wees gegroet. *Ave Maria*

Wees gegroet te allen tijd
gij die ons een toevlucht zijt. *Ave Maria*

- L. Niet ver daarvandaan hielden herders die
nacht in het veld de wacht bij hun kudde. En

bij hen stond een engel van de Heer en het
stralende licht van de Heer omgaf hen; de
herders schrokken hevig. De engel zei hen:
Niet bang ! Ik breng jullie goed nieuws, dat
het hele volk met grote vreugde zal
vervullen: 'Vandaag is in de stad van David
jullie redder geboren; de messias, de Heer. Dit
is voor jullie het teken: een pasgeboren kind dat
in een doek gewikkeld in een voederbak ligt.'
En zie bij de engel voegde zich een groot hemels
leger dat God prees met de woorden: Eer aan
God in de hoogste hemel en vrede op aarde voor
alle mensen die Hij liefheeft.

Toen de engelen terug waren naar de hemel,
zeiden de herders tegen elkaar: Laten we naar
Betlehem gaan om te zien wat er gebeurd is en
wat de Heer ons bekend heeft gemaakt. En ze
gingen meteen op weg.

Eeuwen geleden kwamen getreden *Lied*
herders in Betlehems arme stal.

*Waar herders uit velden vandaan,
waar wijzen de nacht in gaan
door een onzekere ster geleid,
daar speelt het kerstverhaal als indertijd.*

Zacht ziet de moeder neer
op't kindje klein en teer
en hemels licht schijnt overal.

*Waar zwaarden tot ploegen gesmeed,
een vreemde zich welkom weet,
vrede als zaad in de grond gedijt,
daar speelt het kerstverhaal als indertijd.*

Kindj' in de heil'ge nacht
dat ons Gods liefde bracht,
ook wij staan om uw kribbe geschaard.

*Waar 't kwade ten goede gekeerd
een mens weer het spelen leert
leven van alle gehaast bevrijd,
daar speelt het kerstverhaal als indertijd.*

Lief, heilig kindekijn
nu wij zo stille zijn,
klinkt zacht en teder 'Vreed' op aard'.

*Waar mensen Gods droom achterna
van vrede en gloria
door een voorzichtig geloof geleid
daar speelt het kerstverhaal als indertijd.*

OVERWEGEN

Ik zou

Ik zou de hele nacht die heilig wil heten
en de hele dag die van God zegt te weten –
naast vluchtelingen, zwervers,
tobbers en zieken moeten staan –

totdat aan hun goddelijk recht op een
menswaardig bestaan door ons is voldaan.
(Peer Verhoeven)

Kort orgel

Rede, rust, samen

Zolang ik weet volgt Kerstmis
voor mij een dubbel spoor.

In kerken en kapellen,
liederen, teksten en gedichten
gaat het veelal over Jezus,

kind van Bethlehem,
heiland, verlosser van de wereld.

En onder en achter al die woorden,
komt rond die tijd in mij steeds
een gevoel op van vrede, van samen zijn;
een verlangen naar rust, geborgenheid.

En dit gevoel heeft – besef ik nu –
steeds de overhand gehad
en mij altijd het meest gedaan.
(Peer Verhoeven)

Kort orgel

Failliet besef

Het feestje van de Sint
en de feestdag van het Kind raken
hun verhaal kwijt, onder spul en prul bedolven.

Kinderen – zo is te vrezen – die nu geboren
worden, kennen straks naast geen privacy
ook geen Kerstmis meer.
(Rob Schouten, Trouw 27.12.2013)

In de grote feesten resoneren de seizoenen
en ervaren mensen sfeer en ritme
van het gegeven leven.
In een samenleving, die deze feesten verslonst,
vervreemden mensen van de werkelijkheid,
van de natuur en het gegeven leven,
van elkaar
en tenslotte van zichzelf.
(Peer Verhoeven)

Kort orgel

Mystiek

Aanvoelen dat achter alles wat we beleven iets
schuilgaat dat ons verstand niet kan vatten, is
religieus. In die zin ben ik diep religieus,
zei de grote natuurkundige Albert Einstein.

De éérentwintigste eeuw zal religieus zijn of zal
niet zijn, voorspelt de Franse filosoof André
Malraux (1901-1976) en als 'n echo hiervan: de
kerk zal dan mystiek zijn of zal níet zijn.

Klarinetkwartet Christmas Concerto
Arc. Corelli (1653-1713)

JEZUS VAN NAZARET

- L. Waar hij was, die mens Jezus Christus kwamen lammen in de benen, gingen doven de oren open en vielen blinden de schellen van de ogen –

waar hij was vluchtten kramp en koorts uit het lijf van de mensen, werd de gemeden melaatse in de kring opgenomen en zieken de straffende vinger Gods uit het hoofd gepraat –

waar hij was werden brood en vis van harte gedeeld en groeide uit amper iets voor één overvloed voor allen –

waar hij was verliet God zijn hoge hemel en werd 'n Vader die leeft en lijdt met de mensen.

*Rondom een kribbe verdwijnen
verschillen in rijkdom en faam;
rondom een kribbe is iedereen arm
en even voornaam.* Lied

- L. Onvergetelijk wat hij zei over de vrije vogels:
ze zaaien of maaien niet, slaan niet op in schuren en lijden toch geen gebrek. Over de bloemen in 't wild: ze zetten geen stap, spinnen geen draad en geen mens gaat gekleed als zij.

*Rondom een kribbe krijgt God
die zo groot is een mens'lijk gezicht;
rondom een kribbe waar weerloos en klein
een mensenkind ligt.* Lied

- L. Vanaf de berg zag hij de wereld op z'n kop:

Zalig de armen – zei hij – want je bent niet gelukkig om wat je bezit en je wordt niet rijk van wat je hebt – zalig die van wapens niet willen weten; ze winnen de wereld zonder geweld – zalig die hun zinnen zuiveren; ze vinden God diep in hun hart – zalig die deemoedig zijn: als een kind bij Moeder, zijn zij geborgen bij God.

In dit vertrouwen heeft hij van de wereld afscheid genomen; en met dit vertrouwen gedenken wij, allen te met wie wij brood en beker dagelijks deelden en die ons zijn ontvallen en hen die slachtoffer zijn geworden van het coronavirus. Ook is ons gevraagd Gerard van Boxtel te gedenken (2016).

Er zij licht, vrede, rust.

*Rondom een kribbe daar tellen
de minsten het meeste nu mee.
Rondom een kribbe is iedereen
vrij en niemand alleen.* Lied

VOORBEDEN

Op gezette tijden 's morgens en 's avonds in onszelf keren; Gezegd
in een vast ritme rust en stilte zoeken; met oog, oor en tijd aandacht hebben voor ritme en sfeer van het gegeven leven. Er is een nieuwe tijd in wording.

*De vreugde voert ons naar dit huis
waar 't woord aan ons geschiedt.
God roept zijn naam over ons uit;
ons antwoord is een lied.* Lied

Laten we goed beseffen dat we mét het leven een wijsheid hebben meegekregen die een gave Gods is genoemd en waarvan ons eigen kennen en kunnen zich als gediensdige dient te gedragen. Er is een nieuwe tijd in aantocht.

*Met al de eng'len brengen wij
aan God de glorie toe,
Dit heilig hemels lofgezang
dat ieder zingen doet.* Lied

Tobbers en zieken nabij zijn; Gezegd
in de moeilijke dagen van nú voor de situatie van jong en oud, voor die druk bezig zijn en voor die in de arbeidswereld zijn uitgediend, begrip tonen. Van harte een zalig Kerstmis.

*Wij delen de verwondering
die herders eens beving.
En met de wijzen knielen wij
voor 't nieuwgeboren kind.*

Lied

SLOTGEBED

*Iets in ons, rotsvast en toch o zo kwetsbaar,
stáát voor grenzeloos vertrouwen.*

*Iets in ons,
meegekregen, meegegeven
stamelt van leven onverwoestbaar.*

*Iets in ons,
soms helderziend soms stekeblind
beseft en ziet U in het leven.*

*Dat we - speels als een kind - dit beseft
in ere houden: de ziel van ons bestaan,
ons Alles voor nu en straks.*

ZEGENWENS

**Ga nu dan heen, bemoedigd en hoopvol
in Gods naam: Vader, Zoon en Heilige Geest.
Amen**

Zalig Kerstmis.

Verantwoording:

**Orgel, Sjaak Bloem
Klarinetkwartet o.l.v. Peter van Iersel
Liederen CD Een ster gezien
Teksten en samenstelling Open Kerk Helvoirt**

© Open Kerk Helvoirt

24 december 2020